

Broj: 345/18
Podgorica, 20. jun 2019. godine

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore u skladu sa odredbom člana 41 stav 1 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.42/2011. i 32/2014.) i člana 40 Pravila o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG" 53/14), nakon završenog ispitnog postupka po obraćanju - pritužbi XX i obraćanja XX, iz Podgorice, daje

MIŠLJENJE

Uvod

1. XX - Zabjelo, u Podgorici, 24. 4. 2018. godine, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore obratili su se mejlom u kojem su naveli: da XX već duže vrijeme onemogućava normalno funkcionisanje Jerevanske ulice na Zabjelu, u Podgorici, na način što su blokirali automobilski i pješački saobraćaj; da je u avgustu 2017. godine donijeto rješenje da se uklone sve prepreke i stvari koje onemogućavaju korišćenje ulice; da i pored tog rješenja, kao i poslije nemilih scena i negativnih iskustava poput čepjenja fekalne kanalizacije i kidanja telekomunikacionih kablova XX i dalje nastavlja da blokira ulicu; da u zgradama u Jerevanskoj ulici građani stanuju decenijama i da su vlasnici stambenih jedinica u obimu prava 1/1; da su sve ovo trpjeli tokom prošle godine; da sada se ponovo isto dešava i da su od Glavnog grada tražili da preduzme sve mjere i radnje kako bi se zaštitili od destruktivnog ponašanja porodice XX i zaustavile njihove radnje.

2. Takođe, XX, iz Podgorice, obratila se Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, mejlom, od 26. juna 2018. godine, u kojem su naveli: da je njihova imovina koja se nalazi u naselju Zabjelo, u Podgorici, već 30 godina uzurpirana od strane Glavnog grada - Podgorica, jer je na istoj izgrađena saobraćajnica - Jerevanska ulica, iako je ista 150 godina vlasništvo njihove porodice i nikada nije otuđena; da je saobraćajnica - Jerevanska ulica izgrađena iako nije izvršena eksproprijacija zemljišta i nije plaćena novčana naknada za isto; da u Upravi za nekretnine - Područna jedinica Podgorica ta površina nije zavedena kao put; da je zbog navedenog 2017. godine XX ogradila predmetnu lokaciju, tražeći da im se isplati novčana naknada za njihovu imovinu, ali da zbog toga trpe razna maltretiranja u vidu zastrašivanja, privođenja i hapšenja članova porodice od strane nadležnih organa; da se u vezi te imovine vode upravni i sudski postupci, koji i sada traju; da je 14. 11. 2017. godine, Glavni grad Podgorica, Osnovnom sudu u Podgorici podnio tužbu protiv XX, iz Podgorice, radi utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na eksproprijisanom zemljištu označenog kao kat. parcela br.4914 i 4915, iz l.n. br.1084 KO Podgorica III i brisanja tog prava iz kat. evidencije, kao i da je po toj tužbi Osnovni sud u Podgorici formirao predmet poslovne oznake, P.br.7845/17 i da je u toku sudski postupak.

Postupanje Zaštitnika

3. Povodom obraćanja - pritužbi Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak.

4. Zaštitnik je zatražio i dobio izjašnjenja od Glavnog grada - Direkcije za imovinu, Uprave za nekretnine - Područne jedinice Podgorica i Glavnog grada Podgorica - Komunalne inspekcije.

Od Uprave za nekretnine - PJ Podgorica zatražena je i hronologija upisa prava svojine za predmetnu imovinu sa pratećom dokumentacijom.

5. U izjašnjenju Direkcije za imovinu br. 13- 460/18-139, od 16. maja 2018. godine, se navodi: da su XX i XX (sinovi sada pok. XX), u svojstvu predlagača, vodili vanparnični postupak protiv Glavnog grada Podgorica pred Osnovnim sudom u Podgorici, radi određivanja naknade po osnovu eksproprijacije kat. parcela br. 4914 i 4915, pov. 1904 m² iz posjedovnog lista br.1006 KO Titograd III, koje su bile u susvojini njihovih predhodnika XX i XX, a koje su ekspropisane rješenjem Sekretarijata za finansije Opštine Titograd br.05-17633 od 02.10.1979.godine; da po tvrdnji predlagača, za ovo zemljište nije isplaćena naknada ni predlagačima ni njihovim pravnim prethodnicima, a sporazum o naknadi br.05-17633 od 05.10.1979.godine, nije navodno potpisao njihov otac XX; da je povodom tog potraživanja pomenutih predlagača, Osnovni sud u Podgorici svojim rješenjem Rs. br.159/14 od 28.12.2015.godine odbio predlog predlagača za određivanje naknade za ekspropisane parcele, kao neosnovan; da je Viši sud u Bijelom Polju (kao delegirani sud), svojim rješenjem Gž. br.1061/16 od 21.04.2016.godine, odbio žalbu predlagača kao neosnovanu i potvrdio rješenje Osnovnog suda u Podgorici Rs.br.159/14 od 28.12.2015.godine; da je po reviziji predlagača, Vrhovni sud Crne Gore svojim rješenjem Rev.br.1043/16 od 25.10.2016.godine, odbio reviziju predlagača kao neosnovanu; da kako su djelovi kat. parcela br.4914 i 4915, iz l.n.br.1048 KO Podgorica III, koji su bili ukupne površine 1029 m², upisani sa pravom svojine na Glavni grad Podgoricu, dok su XX i XX, ostali upisani sa pravom sukorišćenja na predmetnom zemljištu, to su XX pred Upravom za nekretnine - PJ Podgorica zahtijevali pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine, svojim zahtjevom od 28.12.2016.godine, s pozivom na odredbe čl.419 i 420 Zakona o svojinsko- pravnim odnosima; da je povodom tog zahtjeva, Uprava za nekretnine - PJ Podgorica ne znajući za vođenje i okončanje gore pomenutog sudskog postupka, a bez prethodnog održavanja rasprave, donijela rješenje br.954-101-UP-14430/16 od 24.01.2017.godine, kojim je dozvoljeno pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na pomenutim kat. parcelama.; da je protiv navedenog rješenja Uprave za nekretnine- PJ Podgorica, Direkcija uložila žalbu Ministarstvu finansija Crne Gore kao drugostepenom organu, po kojoj je Ministarstvo svojim rješenjem br. 07-2- 431/1-2017 od 19.04.2017.godine. odbilo žalbu; da je smatrajući nezakonitim oba prethodna rješenja, Direkcija pokrenula upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu, po kojoj je Upravni sud Crne Gore svojom presudom U.br.3599/2017 od 09.08.2017.godine, usvojio tužbu i poništio rješenje Ministarstva finansija br.07-2-431/1-2017 od 19.04.2017.godine, te naložio otklanjanje nepravilnosti u ponovnom postupku; da je Ministarstvo finansija u ponovnom postupku donijelo rješenje br. 07- 2-4361/2017 od 11.09.2017.godine, kojim je uvažilo žalbu Glavnog grada, poništilo rješenje Uprave za nekretnine- PJ Podgorica br. 954-101-UP- 14430/2016 od 24.01.2017.godine i predmet vratilo prvostepenom organu na ponovni postupak; da koristeći svoj upis u periodu konačnosti rješenja Uprave za nekretnine - PJ Podgorica, br.954-101-UP-14430/2016 od 24.01.2017.godine, na kat. parcelama 4914 i 4915 (tj. nakon donošenja prvobitnog drugostepenog rješenja od 19.04.2017.godine. do donošenja presude Upravnog suda), XX i XX vrše zatvaranje javnog saobraćaja na javnoj saobraćajnici - Jerevanskoj ulici u Podgorici, koja se prostire preko pomenutih kat. parcela, postavljajući „kamp“ kućicu u zoni puta, te su istu prepriježili poređanim betonskim blokovima na sjevernom dijelu kat parcele br. 4914 i na jugoistočnom dijelu kat. parc. br. 4915; da je Vodovod i

kanalizacija DOO iz Podgorice (čiji je osnivač Glavni grad) dobio prijavu građana dana 11.07.2017.godine, da je došlo do izlivanja fekalne kanalizacije u ul. Jerevanskoj kod br. 36 i 38, kada su stručna lica pomenutog privednog subjekta pokušala da izvrše intervenciju i saniraju navedeni kvar na kanalizaciji, pri čemu su bili fizički spriječeni od strane pomenutih lica i njihovih porodica; da je zbog navedenog činjeničnog stanja, Direkcija za imovinu, kao organ koji vrši zaštitu imovinskih prava i interesa Glavnog grada, kao i DOO „Vodovod“ i kanalizacija 08.08.2017.godine, podnijeli predlog za izdavanje privremene mjere pred Osnovnim sudom u Podgorici, povodom kojeg je Osnovni sud u Podgorici donio rješenje I.br. 341/17 od 09.08.2017.godine, kojim je odredio privremenu mjeru i naložio protivnicima predlagača XX i XX da odmah, bez odlaganja, uklone sve predmete postavljene na djelovima kat. parcela br. 4914 i 4915 KO Podgorica III, a koji predstavljaju javnu gradsku saobraćajnicu ulicu Jerevansku u Podgorici, te da omoguće prilaz stručnim licima predlagača II reda („Vodovod i kanalizacija- DOO Podgorica), da po potrebi izvrše intervencije na kanalizacionoj i vodovodnoj mreži koje se nalaze na području dvije navedne kat. parcele, pod prijetnjom zakonskih posljedica; da je rješenjem određeno da će ova privremena mjera trajati do pravosnažnog okončanja postupka koji su predlagači I i II reda dužni pokrenuti u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja, te da prigovor na rješenje ne odlaže izvršenje; da su postupajući po nalogu suda iz pomenutog rješenja o određivanju privremene mjere, a u cilju opravdanja izdate privremene mjere, Glavni grad Podgorica i DOO „Vodovod i kanalizacija“ 11.08.2017.godine, Osnovnom sudu u Podgorici podnijeli tužbu zbog smetanja posjeda protiv XX i XX, koja je zavedena pod posl. br. P. 100/17, povodom koje se Osnovni sud oglasio nenadležnim, smatrajući da je za smetanje na javnim površinama nadležnost na organu uprave, a ne na sud; da je ovakav stav zauzeo i Viši sud u drugostepenom rješenju; da je povodom ovakve odluke Osnovnog i Višeg suda, Uprava za nekretnine - PJ Podgorica donijela rješenje od 12.04.2018.godine, kojim je određeno brisanje zabilježbe Rješenja Osnovnog suda o uknjižbi privremene mjere I.br.341/17 od 09.08.2017.godine iz „G- lista L.N.br.1048 KO Podgorica III sa pomenutih kat. parcela, nakon čega je XX nastavio sa smetanjem prolaza Jerevanskom ulicom na predmetnoj lokaciji; da je nakon donošenja Rješenja Ministarstva finansija od 19.04.2017. godine, kojim je uvažena žalba Direkcije na Rješenje Uprave za nekretnine - PJ Podgorica od 24.01.2017.godine i predmet vraćen na ponovni postupak prvostepenom organu, prvostepeni organ izvršio povrat upisa u prvobitno stanje (upisao Glavni grad kao vlasnika) na kat. parcelama br.4914 i 4915 iz L.N.1048 KO Podgorica III, te donio Zaključak od 20.11.2017.godine kojim se prekida postupak po zahtjevu XX za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine u L.N.br.1048 K.O. Podgorica III i odredio da prekid postupka traje do okončanja postupka pred Osnovnim sudom u Podgorici po tužbi Glavnog grada od 14.11.2017.godine; da je 14.11.2017.godine, Glavni grad posredstvom Direkcije za imovinu - Sektora za zaštitu imovinskih prava i interesa Glavnog grada, podnio tužbu protiv XX iz Podgorice, radi utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na ekspropisanom zemljištu označnog kat. parcelama br. 4914 i 4915 iz l.n. br. 1048 KO Podgorica III, te radi brisanja tog prava tuženog iz kat. evidencije; da je navedena tužba zavedena kod Osnovnog suda u Podgorici pod. posl. oznaku P. br. 7845/17, te je povodom iste u toku prvostepeni postupak.

Uz izjašnjenje dostavljena je određena dokumentacija.

6. U izjašnjenju Uprave za nekretnine - Područna jedinica Podgorica br. 958-101-3601/18, od 17. maja 2018. godine, se navodi: da se u vezi predmetne imovine vodi upravni postupak pod poslovnim brojem 954-101-UP-14430/2016, kao i da se predmet, po tužbi na rješenje Ministarstva finansija, kojim je potvrđeno prvostepena odluka kojom se postupak prekida, nalazi na odlučivanju kod Upravnog suda Crne Gore.

Uz izjašnjenje je dostavljena dokumentacija i hronologija upisa svojine na predmetnim katastarskim parcelama.

7. U izjašnjenju Komunalne inspekcije, br. 19-DI-032-2405/18, od 30. maja 2018. godine, se navodi: da XX već duže vrijeme blokira saobraćajnicu u Jerevanskoj ulici postavljanjem ograde i raznih barikada; da je sporna parcela kojom prolazi ta saobraćajnica do skoro bila upisana u Listu nepokretnosti na ime XX, dok saobraćajnica tj, dio Jerevanske ulice, nije upisana kao put; da je zbog navedenog, u konkretnom slučaju, dodatno otežana situacija, jer je XX zbog ove neusaglašenosti Lista nepokretnosti i faktičkog stanja na terenu, istu koristio kako bi vršio opstrukciju saobraćaja u cilju ostvarivanja svojih potraživanja prema Glavnom gradu Podgorica; da je po najnovijim podacima u katastarskom operatu došlo do promjene upisa, tako što je sporna katastarska parcela upisana u Listu nepokretnosti br.1048 kao svojina Glavnog grada Podgorica u obimu 1/1, dok je XX, XX, po istom posjedovnom listu, data na korišćenje; da su tokom inspekcijskog nadzora komunalni inspektori konstatovali da je XX na naznačenoj saobraćajnici, a što je faktičko stanje, postavio pocinčanu žicu u funkciji ograde, drvene palete i kamp kućicu, na koji način je blokiran saobraćaj i onemogućen pristup stanarima prema svojim ulazima u stambenu zgradu koja se graniči sa spornom saobraćajnicom; da je Komunalna inspekcija preduzela sve raspoložive zakonske mjere kako bi uklonila spornu ogradu i time omogućila nesmetano odvijanje saobraćaja na naznačenoj lokaciji; da je Komunalna inspekcija u više navrata pokušala da izvrši rješenje, br.19-U2-369-991/2018, od 26. 4. 2018. godine, kojim je XX naređeno da ukloni ogradu napravljenu od metalnih šipki i jednostruke pocinčane žice, ali je u tome bila spriječena; da je 23. 5. 2018. godine Komunalna inspekcija, uz asistenciju Uprave policije, pristupila administrativnom izvršenju naznačenog rješenja, ali je XX sam izvršio uklanjanje sporne ograde; da je međutim imenovani narednog dana ponovo postavio ogradu.; da su na bazi dosadašnjeg iskustva (već nekoliko puta uklanjali različite ograde i barikade sa predmetne lokacije) ubijeđeni da će XX i dalje nastaviti sa sličnim opisanim aktivnostima, a sve do okončanja postupka u kojem traži da mu Glavni grad Podgorica isplati obeštećenje za naznačenu imovinu, a za koje tvrdi da nikada nije učinjeno.

8. Zaštitnik je, aktom br. 345/18, od 5. februara 2019. godine, budući da se na osnovu informacija iznijetim u medijima radnje porodice XX ponavljaju i traju već duže vrijeme, od Komunalne inspekcije zatražio da ga obavijesti da li je ta inspekcija vršila ponovni nadzor u Jerevanskoj ulici, kakav je ishod tog nadzora, odnosno koje je sve radnje i mjere preduzela.

9. Komunalna inspekcija, aktom br. 19-D1-032-2405/18/1, od 21. februara 2019. godine, obavijestila je Zaštitnika da je ta inspekcija preduzela sve raspoložive zakonske mjere kako bi uklonila spornu ogradu i time omogućila nesmetano odvijanje saobraćaja u Jerevanskoj ulici; da je 26. aprila 2018. godine Komunalna inspekcija donijela rješenje br.19-U2-369- 991/2018 kojim je XX naređeno da ukloni ogradu napravljenu od metalnih šipki i jednostruke pocinčane žice; da administrativno izvršenje navedenog rješenja zakazano je za isti dan u 16,30 časova ali je izvršenje spriječeno iz razloga što je XX pružao otpor a policija je odbila da pruži asistenciju navodeći, da je potreban pisani zahtjev uputiti najmanje pet dana ranije; da su komunalni inspektori navedenog dana podnijeli prijavu protiv XX zbog ometanja službenog lica u sprovođenju izvršenja, kao i napada na službeno lice u vršenju službene radnje; da je postupak po navedenoj prijavi u toku; da je 07. maja 2018. godine zakazano ponovno izvršenje navedenog rješenja koje je takođe spriječeno, iz razloga napada na službena lica; da je 23. maja 2018. godine, Komunalna inspekcija je uz asistenciju policije pristupila administrativnom izvršenju navedenog rješenja, ali je XX sam izvršio uklanjanje sporne ograde; da je imenovani narednog dana ponovo postavio ogradu; da je komunalni inspektor 26. juna 2018. godine, po četvrti put donio rješenje, broj 19-U2- 369-1698/2018 kojim je imenovanom naređeno da u roku od 1 dana od prijema rješenja ukloni

žičanu ogradu, postavljenu u Jerevanskoj ulici, na kat. parcelama 4914 i 4915 u Podgorici; da kako je XX odbijao prijem rješenja, dostavljač je u više navrata pokušao uručenje, te konačno rješenje ostavio na vidno mjesto u prisustvu XX; da je administrativno izvršenje navedenog rješenja zakazano za dan 02. jul 2018. godine u 13,00 časova, ali je XX sam izvršio uklanjanje sporne ograde; da je imenovani narednog dana ponovo postavio ogradu; da je Komunalna inspekcija 16. novembra 2018. godine donijela Rješenje br.19-U2-369- 2808/2018 kojim je XX iz Podgorice, naređeno da u roku od jednog dana od dana prijema rješenja ukloni ogradu dužine oko 30 m, napravljenu od pocinčane žice, betonskih blokova, guma i paleta u ul. Jerevanskoj, preko puta apoteke „Meditas“, jer je ista postavljena bez odobrenja nadležnog organa lokalne uprave; da je kontrolom izvršenja izvršnog rješenja konstatovano da imenovani nije postupio po navedenom Rješenju; da je 26.novembra 2018. godine, inspektor donio obavještenje o administrativnom izvršenju rješenja, br. 19-U2-369-2808/2018 kojim je obavijestio subjekta nadzora da će se administrativno izvršenje izvršnog rješenja sprovesti dana 28. novembra 2018. godine u 10 časova; da je Izvršna Služba Komunalne inspekcije naznačenog dana u naznačeno vrijeme pristupila administrativnom izvršenju ali je u istom bila spriječena, na način što je XX pozvao prisutna lica, kojih je bilo dvadesetak, da „živim štitom“ spriječe izvršenje; da su komunalni inspektori 01. decembra 2018. godine ponovo zakazali izvršenje, koje su pokušali da sprovedu ali su u istom spriječeni; da se Komunalna inspekcija zahtjevom za pružanje asistencije obratila Ministarstvu unutrašnjih poslova radi sprovođenja ovog izvršenja koje je ponovo zakazano za 10. decembar 2018. godine, a isto nije sprovedeno jer nije pružena asistencija policije; da je ponovno izvršenje zakazano za 15. januar 2019. godine i isto je sprovedeno uz asistenciju pripadnika Ministarstva unutrašnjih poslova.

10. Glavni grad - Direkcija za imovinu, na zahtjev Zaštitnika aktom br. 13-460/18-139, od 14. februara 2019. godine, dosavila je obavještenje u kojem se navodi: da je ta Direkcija 14. 11. 2017. godine podnijela tužbu protiv XX, utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na ekspropisanom zemljištu označenog kao kat. parcela br.4914 i 4915; da je Osnovni sud u Podgorici 18. juna 2018. godine, donio rješenje P. br. 7846/17, kojim se smatra da je tužba u predmetnoj stvari povučena; da je Glavni grad 18. juna 2018. godine, podnio Predlog za povraćaj u pređašnje stanje, koji je Osnovni sud u Podgorici odbio rješenjem P. br. 7845/17, od 27. juna 2018. godine; da je Viši sud u Podgorici u postupku po žalbi donio rješenje Gž. br. 5338/18, od 25. septembra 2018. godine, kojim je ukinuto navedeno rješenje i predmet vratio na ponovni postupak; da je Glavni grad u cilju zaštite javnog interesa i svoje imovine imao i ima interes da u najkraćem roku izdejstvuje meritornu odluku u postupku za utvrđenje nepostojanja prava korišćenja na strani tuženog, te da bi u ponovnom postupku odlučivanja po Predlogu za povraćaj u pređašnje stanje odluka suda izvjesno bila predmet žalbe nezadovoljne partične stranke, Glavni grad 2. novembra 2018. godine, povukao Predlog za povraćaj u pređašnje stanje kako se ne bi procesni pitanjima i radnjama postpak odugovlačio; da zbog opravdanog interesa i potrebe za zaštitom svojih imovinskih prava u najkraćem roku, Glavni grad je istovremeno sa povlačenjem odnosnog Predloga Osnovnom sudu u Podgorici podnio novu tužbu P. br. 5955/18 sa istim pravnim pretenzijama; da je po toj tužbi tuženi XX, 17. decembra 2018. godine, sudu dostao odgovor na tužbu protivtužbom i da je u tom predmetu zakazao pripremno ročište za 27. februar 2019. godine.

U prilogu ovog obavještenja dostavljena je kopija dokumentacije.

11. Uprava za nekretnine - Područna jedinica Podgorica na zahtjev Zaštitnika aktom br. 958-101-677/19, od 20. marta 2019. godine, obavijestila je Zaštitnika da je u predmetu XX postupak u toku i da je posljednja odluka donijeta pod br. 954-101-UP-14430/16 od 18. marta 2019. godine.

U prilogu ovog obavještenja dostavljena je kopija odnosnog akta.

Utvrđene činjenice

12. Na osnovu pritužbe, izjašnjenja, dostavljene i pribavljene dokumentacije, utvrđeno je:

- da su rješenjem Sekretarijata za Finansije Skupštine opštine Titograd, 2. oktobra 1979. godine, eksproprisane nepokretnosti označene kao kat parc. 4914 i 4915 površine 1.904 m² upisane u posjedovnom listu 1006 KO Titograd III;
- da je na zapisniku o usmenoj raspravi br. 05-17633, od 5. oktobra 1979 godine, zaključen sporazum između korisnika eksproprijacije (Samoupravna interesna zajednica za uređenje građevinskog zemljišta i komunalne djelatnosti Titograd) i XX, o naknadi za eksproprisano zemljište;
- da taj sporazum osporavaju XX i XX, smatrajući da je potpis njihovog oca XX falsifikovan;
- da su XX i XX, pred Osnovnim sudom u Podgorici pokrenuli postupak radi utvrđivanja naknade za eksproprisano nepokretnost;
- da je Osnovni sud u Podgorici, rješenjem br. Rs 159/14, od 18. 12. 2015. godine, odbio predlog predlagača XX i XX za određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti;
- da je Viši sud u Bijelom Polju, rješenjem Gž. br. 106/16, od 21. 04. 2016. godine, potvrdio rješenje Osnovnog suda u Podgorici;
- da je Vrhovni sud CG odlučujući po reviziji XX i XX izjavljenoj protiv rješenja Višeg suda u Bijelom Polju, rješenjem Rev. br. 1043/16, od 25. oktobra 2016. godine, reviziju odbio kao nesonovanu;
- da je Uprava za nekretnine - PJ Podgorica rješenjem, br. 954-101-UP-14430/16, od 24. 01. 2017. godine, dozvolila promjenu uknjižbe u "B" listu L.N. br. 1048 KO Podgorica III na kat parc. 4914 i 4915 ukupne površine 1023 m² upisane na Glavni grad Podgorica sa osnovom prava svojine i XX i XX sa osnovom prava sukorišćenje;
- da je Direkcija za imovinu Glavnog grada na navedeno rješenje izjavila žalbu Ministarstvu finansija;
- da je Ministarstvo finansija rješenjem, br. 07-2- 431/1-2017 od 19.04.2017.godine, odbilo žalbu;
- da je Upravni sud Crne Gore, presudom U.br.3599/2017 od 09.08.2017.godine, usvojio tužbu Direkcije za imovinu i poništio rješenje Ministarstva finansija br.07-2-431/1-2017 od 19.04.2017.godine;
- da je Ministarstvo finansija postupajući po presudi Upravnog suda u ponovnom postupku donijelo rješenje br. 07- 2-4361/2017 od 11.09.2017.godine, kojim je uvažilo žalbu Glavnog grada, poništilo rješenje Uprave za nekretnine - PJ Podgorica br. 954-101-UP- 14430/2016 od 24.01.2017.godine i predmet vratilo prvostepenom organu na ponovni postupak;
- da je Područna jedinica Podgorica u postupku po zahtjevu XX za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine u L.N.br.1048 K.O. Podgorica III donijela Zaključak 2br. 954-101-UP-14430/16, od 18. marta 2019. godine, kojim se prekida postupak po navedenom zahtjevu do okončanja postupka pred Osnovnim sudom u Podgorici, koji je pokrenut 14. 11. 2017. godine po tužbi Direkcije za imovinu, radi utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na eksproprisano zemljištu označenog kao kat. parcela br.4914 i 4915, iz l.n. br.1084 KO Podgorica III i brisanja tog prava iz kat. evidencije;
- da je Osnovni sud u Podgorici 18. juna 2018. godine, donio rješenje P. br. 7846/17, kojim se smatra da je tužba u predmetnoj stvari povučena;
- da je Glavni grad Podgorica 18. juna 2018. godine, podnio Predlog za povraćaj u pređašnje stanje, koji je Osnovni sud u Podgorici odbio rješenjem P. br. 7845/17, od 27. juna 2018. godine;
- da je Viši sud u Podgorici u postupku po žalbi donio rješenje Gž. br. 5338/18, od 25. septembra 2018. godine, kojim je ukinuto navedeno rješenje i predmet vratio na ponovni postupak;

- da je Glavni grad 2. novembra 2018. godine, povukao Predlog za povraćaj u pređašnje stanje;
- da je Glavni grad 2. novembra 2018. godine, Osnovnom sudu u Podgorici podnio novu tužbu P. br. 5955/18;
- da je postupak po toj tužbi kod Osnovnog suda u Podgorici u toku;
- da je protiv tog zaključka, od 20. 11. 2017. godine, XX izjavio žalbu Ministarstvu finansija;
- da je Ministarstvo finansija rješenjem, od 18. 12. 2017. godine, odbilo žalbu imenovanog;
- da je XX protiv rješenja Ministarstva finansija 25. 01. 2018. godine, pokrenuo upravni spor kod Upravnog suda CG;
- da je XX u toku 2017 i 2018. godine, više puta blokirala saobraćaj u ulici Jerevanskoj na Zabjelu, postavljajući ogradu i razne barikade (kućicu u zoni puta, ređanjem betonskih blokova, postavljanjem pocinčane žice, ograde napravljene od metalnih šipki, drvene palete);
- da su XX 2017. godine, Vodovodu i kanalizacija DOO Podgorica podnosili prijavu da je u pomenutoj ulici došlo do izlivanja fekalne kanalizacije, uzrokovane radnjama XX;
- da su ukazivali i na to da je radnjama XX uzrokovan prekid telekomunikacione i kablovske televizije;
- da su nadležni organi u skladu sa svojim ovlašćenjima preduzimali radnje i mjere kako bi se nepravilnosti otklonile;
- da su Direkcija za imovinu i DOO "Vodovod" i kanalizacija Osnovnom sudu u Podgorici podnijeli predlog za izdavanje privremene mjere;
- da je Sud donio rješenje kojim je odredio privremenu mjeru i naložio XX i XX da bez daljeg odlaganja uklone sve predmete na predmetnoj imovini i omoguće prilaz stručnim licima kako bi izvršili intervenciju na kanalizacionoj i vodovodnoj mreži;
- da je Komunalna inspekcija više puta vršila inspekcijski nadzor u Jerevanskoj ulici i nakon sprovedenog inspekcijskog nadzora preduzimala zakonske mjere i radnje kako bi se uklonile utvrđene nepravilnosti i omogućilo nesmetano odvijanje saobraćaja na pomenutoj saobraćajnici.

Relevantno pravo

13. Ustavom Crne Gore ("Službeni list CG", br. 1/2007) propisano je:

"Crna Gora jamči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi. Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih; (član 6)

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda; (član 19)

Da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuje način ostvarivanja ljudskih prava i sloboda, kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje i druga pitanja od interesa za Crnu Goru; (član 16. tač. 1 i 5.)

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo; (član 17. stav 2.)

Jamči se pravo svojine i niko ne može biti lišen ili ograničen prava svojine, osim kada to zahtijeva javni interes, uz pravičnu naknadu; (član 58. st. 1 i 2.)

14. Zakonom o svojinsko - pravnim odnosima ("Službeni list Crne Gore", br. 019/09 od 13.03.2009) propisano je:

"Ovim zakonom uređuje se pravo svojine i druga stvarna prava, državina na pokretnim i nepokretnim stvarima, kao i način sticanja, prenosa, zaštite i prestanka ovih prava (član 1).

Svaki držalac stvari i prava ima pravo na zaštitu od uznemiravanja ili oduzimanja državine (smetanje državine) (član 402)

Držalac ima pravo na samopomoć protiv onoga ko ga neovlašćeno uznemirava u državini ili mu ju je oduzeo, pod uslovom da je opasnost neposredna, da je samopomoć nužna i da način njenog vršenja

odgovara prilikama u kojima postoji opasnost. Prava iz stava 1 ovog člana pripadaju i pritežaoцу, pod istim uslovima (član 403).

Sudska zaštita od uznemiravanja, odnosno oduzimanja može se tražiti u roku od 30 dana od dana saznanja za smetanje i učinioca, a najkasnije u roku od godinu dana od nastalog smetanja (spor zbog smetanja državine). Rokovi iz stava 1 ovog člana za podizanje tužbe za zaštitu od smetanja državine odnose se i na nasljednike i sljedbenika koji su znali za samovlasno sticanje državine prethodnika. (član 404).

15. Zakonom o inspekcijском nadzoru ("Službeni list RCG", br.39/03, i "Službeni list Crne Gore", br.76/09, 57/1118/14, 11/15 i 52/16) propisano je:

"da se inspekcijски nadzor vrši u oblastima određenim zakonom kod fizičkih lica, nevladinih organizacija, privrednih društava i drugih oblika obavljanja privrednih djelatnosti, javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih lica, državnih organa i službi, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi opštine, Glavnog grada, Prijestonice i drugih oblika lokalne samouprave; da se inspekcijски nadzor vrši u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i preduzimanja upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i obezbijedi pravilna primjena (član 3);

da je inspektor samostalan u vršenju inspekcijskog nadzora, u okviru prava i dužnosti koje su utvrđene zakonom i drugim propisom (član 9);

da u vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima ovlašćenja da: 1) pregleda: objekte i prostorije, zemljište, opremu i uređaje, sredstva rada i druge predmete, proizvode koji se stavljaju u promet, robu u prometu, vršenje prometa robe i pružanje usluga, poslovne knjige, evidencije i registre, ugovore, javne isprave i drugu poslovnu dokumentaciju; 2) utvrđuje identitet subjekta nadzora i drugih lica; 3) uzima izjave od subjekta nadzora i drugih lica; 4) uzima uzorke koji su potrebni za utvrđivanje činjeničnog stanja; 5) naredi preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi obezbjeđenja vršenja nadzora; 6) privremeno oduzme dokumentaciju, predmete i druge stvari koje su neophodne radi utvrđivanja činjeničnog stanja; 7) zabrani vršenje određenih radnji; 8) obezbijedi izvršenje naloženih mjera; 9) preduzima i druge propisane mjere kojima se obezbjeđuje vršenje inspekcijskog nadzora (član 14);

da nakon inspekcijskog pregleda, inspektor donosi nešenje o mjerama, radnjama i rokovima za otklanjanje nepravilnosti, (član 39)

16. Zakonom o upravnom postupku ("Službeni list CG" br. 56/2014, 20/2015, 40/2016 i 37/2017) propisano je:

"Javnopravni organ odlučuje i postupa u upravnoj stvari na osnovu zakona, drugih propisa i opštih akata. Prilikom odlučivanja u upravnoj stvari, javnopravni organ vodi računa o ranijim odlukama koje je donio u bitno istovjetnim upravnim stvarima. Kad javnopravni organ utvrdi da postoje posebne okolnosti koje ukazuju na potrebu promjene ranije zauzetog pravnog stava po određenom pitanju u upravnoj stvari, dužan je da to obrazloži. Kad je javnopravni organ zakonom ovlašćen da u upravnoj stvari odlučuje po slobodnoj ocjeni, upravni akt mora biti donijet u granicama datog ovlašćenja, u skladu sa ciljem zbog kojeg je ovlašćenje dato i u skladu sa ranijim odlukama koje je javnopravni organ donio u bitno istovjetnim upravnim stvarima". (član 5);

Javnopravni organ je dužan da omogući stranci i drugim učesnicima u upravnom postupku da što lakše i efikasnije ostvare i zaštite svoja prava i pravne interese, vodeći računa da ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa ne bude na štetu prava i pravnih interesa drugih lica, niti u suprotnosti sa javnim interesom (član 8 stav 1);

Rok za donošenje i dostavljanje rješenja u upravnom postupku je 30 dana od dana pokretanja postupka, ukoliko posebnim zakonom nije drukčije propisano (član 114);

Ako se upravni postupak, zbog složenosti upravne stvari, ne može završiti u propisanom roku, rok se može produžiti za vrijeme koje je potrebno za donošenje rješenja, pri čemu to vrijeme ne može biti duže od polovine roka iz člana 114 ovog zakona. Rok koji je jednom produžen, ne može se ponovo produžavati.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, stranka mora biti obaviještena o produženju roka, o datumu njegovog isteka, kao i razlozima za njegovo produženje, prije isteka roka iz člana 114 ovog zakona (član 115);

"Postupci koji do dana početka primjene ovog zakona nijesu pravosnažno okončani, okončaće se po odredbama ovog zakona". (član 161)

17. Zakonom o upravnom sporu ("Službeni list CG". br. 54/16) propisano je:

"Odluke donijete u upravnom sporu su obavezujuće (član 8);

Presudom se tužba usvaja ili odbija kao neosnovana. Ako se tužba usvaja, Upravni sud poništava osporeni akt, odnosno drugu upravnu aktivnost". (član 35 stav 1)

18. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG". br. 42/2011 i 32/20141 propisano je:

"Zaštitnik je ovlašćen da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka (član 17);

Zaštitnik nije ovlašćen da mijenja, ukida ili poništava akte organa. Zaštitnik ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva (član 22);

Zaštitnik/ca može, u postupku ispitivanja pritužbe, uputiti podnosioca/podnositeljku da iskoristi druga pravna sredstva za otklanjanje povrede na koju ukazuje, ukoliko smatra da se povreda može otkloniti samo tim sredstvima ili bi otklanjanje povrede bilo efikasnije (član 33);

Zaštitnik će obustaviti postupak ako utvrdi da je nakon podnošenja pritužbe pokrenut sudski postupak (član 39 tačka 1);

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja". (član 43)

4. Zaključna ocjena

19. U odnosu na dio pritužbe XX u kojem navode da XX već duže vrijeme onemogućava normalno funkcionisanje automobilske i pješačke saobraćaja u pomenutoj ulici postavljanjem ograde i raznih barikada, Zaštitnik ukazuje da je odredbom člana 2 Zakona o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore («Službeni list CG», br. 41/03 i 32/14) propisano da Zaštitnik samostalno na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja.

Imajući u vidu navedeno, a budući da se dio pritužbe XX odnosi na postupanje fizičkog lica, Zaštitnik ukazuje da nema mandat za postupanje u tom dijelu.

20. Što se tiče dijela pritužbe u kojem XX ulice navode da XX i pored reakcije nadležnih organa nastavlja da blokira saobraćajnicu postavljanjem ograde i barikada, zbog čega im je duži vremenski period otežan prilaz njihovim stambenim objektima, poslovnim prostorima, korišćenje javne površine, saobraćajnice, parking mjesta, a određenim radnjama uzrokovani su i kvarovi na vodovodno kanalizacionoj mreži i kablovskoj televiziji, tražeći od Glavnog grada da preduzme sve mjere i radnje kako bi se zaštitili od takvih radnji, Zaštitnik zapaža da XX smatrajući da je njihova imovina uzurpirana od strane Glavnog grada Podgorica, određeni vremenski period vodi imovinski spor sa Glavnim gradom Podgorica, da nezadovoljna postupanjem organa i ishodom postupaka, a u cilju ostvarivanja svojih potraživanja prema Glavnom gradu i rješavanja imovinsko pravnih odnosa, već duži vremenski period pomenutim radnjama pokušava da zaštiti i ostvari svoja prava.

Zaštitnik ne ulazeći u osnovanost njihovih zahtjeva smatra da ovakvi postupci i sredstva nijesu prihvatljiva i opravdana, tim prije što se u konkretnom slučaju takvim sredstvima ograničavaju prava drugih građana i otežava njihovo normalno odvijanje životnih aktivnosti.

21. Činjenica je da je XX nakon određenog vremena inicirala postupke pred nadležnim upravnim i sudskim organima javne vlasti, radi zaštite svojih prava. Postupci koji se vode u konkretnom slučaju omogućuju ostvarivu i efikasnu zaštitu u spornom imovinskom pravnom odnosu, te institut samopomoći¹ na koji upućuju radnje XX, kao izuzetnog, vanrednog i supsidijarnog oblika pravne zaštite, u okolnostima ovog slučaja i protoka vremena po mišljenju Zaštitnika ne može se smatrati neophodan i nužan.

22. Zaštitnik takođe zapaža da su nadležni organi Glavnog grada i Komunalna inspekcija preduzimajući radnje i mjere u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, kako bi se otklonile posljedice uzrokovane radnjama XX i omogućilo neometano funkcionisanje pješačkog i automobilskeg saobraćaja i sanirali prouzrokovani kvarovi.

23. Zaštitnik **ukazuje**, a imajući u vidu dugo postojanje i ponavljanje ovog problema, da je neophodno da nadležni organi Glavnog grada Podgorica i Komunalna inspekcija svojim kontrolnim mehanizmima nastave da prate i eventualno preduzimaju sve neophodne zakonom propisane mjere i radnje kako se navedene nepravilnosti ne bi ponavljale, a u cilju neometanog obavljanja svakodnevnih životnih aktivnosti stanara Jerevanske ulice.

24. Što se tiče dijela pritužbe XX u kojem navode da im je uzurpirana njihova imovina od strane Glavnog grada Podgorica, jer je na toj imovini izgrađena saobraćajnica bez prethodno izvršene eksproprijacije i isplaćene naknade Zaštitnik je utvrdio da je XX kod Osnovnog suda u Podgorici vodila postupak radi utvrđivanja naknade za eksproprijisanu nepokretnost na predmetnoj imovini; da je predlog za određivanje naknade za eksproprijisane nepokretnosti odbijen rješenjem Osnovnog suda; da je u postupku po žalbi kod Višeg suda u Bijelom Polju odnosno rješenje potvrđeno i da je to rješenje postalo pravosnažno; da je XX kod Uprave za nekretnine Područne jedinice Podgorica podnijela zahtjev za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na predmetnoj imovini upisanoj u listu nepokretnosti br.1048 K.O. Podgorica III; da je Područna jedinica Podgorica u postupku po predmetnom zahtjevu donijela Zaključak, kojim se prekida postupak do okončanja postupka pred Osnovnim sudom u Podgorici, koji je pokrenut po tužbi Glavnog grada - Direkcije za imovinu, radi

---

¹ Samopomoć je zamjena za sudsku zaštitu državnine. To je supsidijaran način zaštite kojim se zamjenjuje državna intervencija u okolnostima u kojima nije moguće obezbijediti brzu i efikasnu zaštitu putem suda. (Pravo na samopomoć u zaštiti državnine mr. Ivana Simonović- Pravni fakultet Univerziteta u Nišu).

utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na eksproprisanom zemljištu označenog kao kat. parcela br.4914 i 4915, iz l.n. br.1084 KO Podgorica III i brisanja tog prava iz kat. evidencije i da je postupak kod suda u toku.

25. Imajući u vidu navedeno, a polazeći od ustavnog načela (iz člana 118 stav 1 Ustava Crne Gore) o samostalnosti i nezavisnosti Suda, te činjenice da je postupak za određivanje naknade za eksproprisanu nepokretnosti kod Osnovnog suda u Podgorici pravosnažno okončan, Zaštitnik nema mandat da preispituje sudski postupak i zakonitost sudskih odluka.

Provjeru zakonitosti odluke prvostepenog suda i postupku koji je prethodio njenom donošenju ocijenjena je od strane više sudske instance u postupku po redovnim, odnosno vanrednim pravnim sredstvima.

26. Na osnovu navoda iznijetih u pritužbi XX i rpoložive dokumentacije, proizilazi da je postupak po njihovom zahtjevu za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na predmetnoj imovini kod Uprave za nekretnine - Područne jedinice Podgorica prekinut do okončanja postupka pred Osnovnim sudom u Podgorici. Taj postupak pokrenut je po tužbi Glavnog grada - Direkcije za imovinu, radi utvrđenja nepostojanja prava korišćenja na eksproprisanom zemljištu označenog kao kat. parcela br.4914 i 4915, iz l.n. br.1084 KO Podgorica III i brisanja tog prava iz kat. evidencije i isti je u toku.

Kod ovakvog stanja stvari Zaštitnik smatra da je neophodno sačekati ishod tog postupka, u kojem će se utvrditi sve relevantne činjenice za donošenje odluke, koja će imati pravno obavezujući karakter.

Drugačije postupanje Zaštitnika predstavljalo bi miješanje u postupak i odlučivanje, zašto Zaštitnik nema mandat shodno čl. 17 st. 1 i 22 Zakona o Zaštitniku.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Snežana Mijušković

Dostavljeno:

- podnosiocima pritužbe
- a/a